

Mihin VELMU-toiminta pitäisi jatkossa suunnata?

Penina Blankett & Markku Viitasalo

A researcher conducts ocean acidification experiments off Heron Island, Great Barrier Reef, Australia. Credit: David I. Kline

M. Viitasalo; VELMUn tulevaisuustyöpaja 20.05.2014

Mihin 2015 päättyvä VELMU riittää?

Saavutetaan

- yleiskuva Suomen merialueen lajien ja luontotyyppien levinneisyydestä ja esiintymisestä
- hankkeita voidaan ohjata alueille, joissa meriluonnolle aiheutettava vahinko on mahdollisimman pieni mm. maakuntakaavoituksen kautta

Puuttuu vielä

- Tarkempaan alueelliseen meren käytön suunnitteluun tieto ei aina riitä, koska paikallistason päätökset voidaan tehdä vain varmistettuihin havaintoihin perustuen
- Koko merialueen kattavat habitaattikartat tuskin valmiita 2015
- Ajallisen muutoksen seuranta puuttuu (lähes) kokonaan: VELMU-tieto ei riitä esim. MHS:n raportointiin
- VELMU-tulosten tutkimuskäyttö ollut rajallista

M. Viitasalo; VELMUn tulevaisuustyöpaja 20.05.2014

Muutokset toimintaympäristössä

- **EKOSTEEMILÄHESTYMISTAPA:** ihmisen vaikutukset meriluontoon tunnettava ja huomioitava
- **SOSIOEKONOMISET VAIKUTUKSET:** merialueiden suojelun ja käytön yhteiskunnalliset kytkennät tunnettava
- **TIEDON VAIKUTTAJUUS:** kerätyn tiedon pitää kelvata ihmistoiminnan säätelyyn liittyvän päätöksenteon tueksi
- **TIEDON SAATAVUUS:** tiedon tulee olla avointa ja helposti saatavilla
- **OSALLISTAVA SUUNNITTELU JA ASIAKASLÄHTÖISYYS:** toiminnan tavoitteet tulee määritellä yhdessä merialueita käyttävien ja siitä päättävien tahojen kesken

M. Viitasalo; VELMUn tulevaisuustyöpaja 20.05.2014

Operatiivisen toiminnan haasteet

- **KUSTANNUSTEHOKKUUS:** havainnointimenetelmien tulee olla kustannustehokkaita
- **SYNERGIAT:** havainnoinnin tulee tukea merenhoitoon ja luontodirektiiviin liittyvää lajien ja luontotyyppien tilan seurantaa
- **YHTEISVAIKUTUKSET:** meren käyttömuotojen päällekkäisyydet ja yhteisvaikutukset meriluonnolle tunnistettava
- **VARHAINEN PUUTTUMINEN:** ekosysteemissä tapahtuvat muutokset on pystyttävä havaitsemaan niin että toimenpiteet ja sopeutumistoimet on mahdollista aloittaa ajoissa

M. Viitasalo; VELMUn tulevaisuustyöpaja 20.05.2014

Visioita

1. **Biodiversiteettiseuranta** uudistetaan VELMU-tiedon pohjalta.
2. **Uusilla inventoinneilla** hankitaan puuttuvaa tietoa (esim. vähän tunnetut lajit, toiminnallisesti arvokkaat alueet)
3. **Inventointimenetelmiä** kehitetään; esim. LIDAR ulotetaan kaikille merialueille
4. **"Holistisia indeksejä"** kehitetään; indekseistä laaditaan työkaluja raportoinnin, merensuojelun, merialuesuunnittelun ja kaavoituksen tueksi.
5. **Tietokantoja ja karttapalveluita** kehitetään saumattomaksi, päivittyväksi kokonaisuudeksi
6. **Tulosten tutkimuskäyttö** laajaa ja monipuolista

M. Viitasalo; VELMUn tulevaisuustyöpaja 20.05.2014

6. **Innovaatio X:** VELMU nousee uudelle tasolle – MITEN?

M. Viitasalo; VELMUn tulevaisuustyöpaja 20.05.2014

Ryhmätyöt

- A. Riittävätkö VELMU-tiedot päätösten tekemiseen **luonnonsuojelussa** ja **luonnonvarojen** kestäväen käytön turvaamisessa? Mitä vielä tarvitaan? (Jan ekebom)
- B. Mihin VELMU-tietoja voi käyttää **viranomaistyössä**, **kaavoituksessa**, **merialuesuunnittelussa** ja merenhoidon suunnitelman toteuttamisessa? Miten käyttöarvoa parannetaan? Mitä puuttuu? (Eva Ehrnsten)
- C. **Miten VELMU nostetaan seuraavalle tasolle?** Miten perinteinen inventointi ja uudet menetelmät yhdistetään? Miten VELMU-tiedon käytettävyyttä (kansalaisista päättäjiin) edelleen parannetaan? **Innovaatio X?** (Make Viitasalo)

M. Viitasalo; VELMUn tulevaisuustyöpaja 20.05.2014

Ryhmätyöt

- 1) Mitä VELMUn tulisi olla tulevaisuudessa? (kunkin työryhmän motto)
- 2) Mitä vanhoista VELMUn toiminnoista pitää vielä jatkaa ja kehittää?
- 3) Uudet aluevaltaukset?
- 4) Innovaatio X?

M. Viitasalo; VELMUn tulevaisuustyöpaja 20.05.2014

